

גמרא:

שואלת הגמרא: **מנא הני מילי?** (8)

אמר פירש רב כהנא:

משום דאמר קרא [שמות כב]: **"בכור בניך תתן לי. כן תעשה לשורך לצאנך** שבעת ימים..."⁷, הקיש הכתוב את שורך לבניך, כדי ללמד:

מתניתין:

מה בניך אין בלקוח ובמתנה, שהרי לא א-11 תיתכן בהם קיחה ומתנה אלא אצלו נולדו, אף שורך — לענין מעשר בהמה — אינו בלקוח ומתנה.

אין המים מטהרים בזוחלים, אלא פרת ביומי תשרי, שבזמן זה אין לחוש שירבו הנוטפים על הזוחלים, הרי שאין הפרת מתרבה ממקורו יותר מאשר נכנסו בו מי גשמים, שאם כן, יכול תמיד לטבול בפרת, כי בודאי רבו הזוחלין על הנוטפין.⁽⁷⁾

הלקוח מאחר או שניתן לו במתנה, הרי הוא פטור ממעשר בהמה.

לחוש שמא רבו הנוטפין על הזוחלין — אבל אין הכי נמי, דמי שבקי בפרת וכיוצא בו כל השנה, כל שהוא רואה שלא נתרבה על מה שהוא זוחל בתשרי בכדי שיהא ראוי לחוש לריבוי נוטפין, הרי זה טובל בו כל השנה. וכן, אם רואה בתשרי שנתרבה כל כך עד שאפשר לחוש שמא רבו בו נוטפין, אפילו בתשרי אינו טובל בו, אלא שמואל סתמא קאמר, דמי שאינו מכיר, אפילו בנהרות שאין מכובין יש לו לחוש כל השנה ברבייתן, וביומי תשרי אין לו לחוש עכ"ל בקיצור ושינוי מעט.

8. הקשה בטורי אבן [ראש השנה ח א ד"ה עשר] תיפוק ליה מדאמרין לעיל נג ב: "עשר תעשר את כל תבואת זרעך" בשתי מעשרות הכתוב מדבר, אחד מעשר בהמה ואחד מעשר דגן, ומקיש מעשר בהמה למעשר דגן, ובמעשר דגן הרי דרשינן [בבא מציעא פח א] "תבואת זרעך" ולא לקוח, ואפילו לרבא הסובר לעיל "לשנה הקשתיו ולא לדבר אחר", מכל מקום יש לנו להקיש גם לענין לקוח שנלמד פטורו מפסק זה! וראה שם שהאריך בזה, וראה עוד בדבר

7. כתב הר"ן בנדרים: לא בא שמואל לאסור את כל הנהרות חוץ מפרת, ואף לא לאסור את הפרת בכל השנה מלבד יומי תשרי. דכיון דכולא חששא משום שמא ירבו נוטפין על הזוחלין היא, כל שאנו בקיאים בפרת ביומי תשרי כמה היא עלייתו וכן בשאר נהרות, ויודעים אנו בהם שלעולם אינם מתמעטים משיעור זה, ואפילו בשעת יובש גדול, כל שאין אנו רואים בו אלא אותו שיעור, למה נחוש לו. אלא שמואל תרתי קא משמע לן:

האחד: נהרות שמכובין מימיהן אין טובלין בהן לעולם, דכיון שפעמים מכובין, לעולם חוששים בהם לגשמים או להפשרת שלגים, ומשום הכי קאמר שמואל, שאין המים מטהרים בזוחלין אלא פרת וכיוצא בו שאינו מכוב לעולם, ולמעוטי מים המכובין הוא דקאמר "פרת", ו"פרת וכיוצא בו" קאמר.

השני: פרת וכיוצא בו שאינן מכובין, אין מותר לטבול בו מן הסתם בכל השנה כולה מי שאינו בקי בו, אלא ביומי תשרי בלבד, לפי שיומי תשרי אינו עת גשמים ולא זמן הפשרת שלגים, הילכך אפילו מי שאינו בקי בו אין לו